

Zarząd Województwa Lubelskiego

**INFORMACJA DOTYCZĄCA DZIAŁAŃ
W ZAKRESIE EWALUACJI
REGIONALNEGO PROGRAMU
OPERACYJNEGO
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO**

na lata 2007 – 2013

zrealizowanych w roku 2013

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Lublin, marzec 2014 r.

Spis treści:

Wprowadzenie	3
1. Informacje dotyczące zrealizowanych badań ewaluacyjnych w 2013 r..	4
2. Informacje dotyczące działań podjętych w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego	5

Załącznik nr 1 Tabela uwzględnienia wniosków i rekomendacji z badania „Ewaluacja ex-ante projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 z uwzględnieniem możliwości wdrożenia instrumentów finansowych dla realizacji celów Programu”

Wprowadzenie

Zgodnie z *Wytycznymi nr 6 w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013* wydanymi przez Ministra Rozwoju Regionalnego 30 maja 2007 r. oraz zgodnie z *Planem ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* przyjętym przez Zarząd Województwa Lubelskiego uchwałą nr CVIII/1155/08 z dnia 25 stycznia 2008 r. Instytucja Zarządzająca RPO WL zobowiązana jest do sporządzania do końca marca każdego roku informacji dotyczącej działań w zakresie ewaluacji zrealizowanych w roku poprzednim.

W związku z powyższym niniejszy dokument zawiera informacje na temat działań w zakresie ewaluacji zrealizowanych w roku 2013. Składa się on z dwóch części. Pierwsza zawiera informacje dotyczące badań ewaluacyjnych zrealizowanych w roku 2013. W drugiej części opisano działania podjęte w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego, w tym dotyczące budowy struktur, rozpowszechniania wiedzy i informacji na temat ewaluacji oraz współpracy ze środowiskami eksperckimi.

Komórką odpowiedzialną za opracowanie projektu *Informacji dotyczącej działań w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 zrealizowanych w roku 2013* jest Jednostka Ewaluacyjna, której funkcje pełni Oddział Monitorowania i Ewaluacji RPO w Departamencie Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie. Projekt dokumentu jest konsultowany z Grupą Sterującą ewaluacją. *Informacja dotycząca działań w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 zrealizowanych w roku 2013* jest zatwierdzana przez Zarząd Województwa Lubelskiego. Jest ona również przekazywana do akceptacji przez Krajową Jednostkę Ewaluacji.

1. Informacje dotyczące zrealizowanych badań ewaluacyjnych w 2013 r.

ZREALIZOWANE BADANIA					
Instytucja inicjująca ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Uwagi
IZ RPO	I etap badania Ewaluacja ex-ante projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 z uwzględnieniem możliwości wdrożenia instrumentów finansowych dla realizacji celów Programu	275 981,25 zł	17.07.2013 – 18.12.2013	konsorcjum firm Agrotec Polska Sp. z o.o. oraz Ecorys Polska Sp. z o.o.	Realizacja II etapu badania przewidziana jest do końca 2014 roku. Rekomendacje z badania w znacznej części wykorzystane zostały w trakcie opracowania kolejnej wersji RPO WL na lata 2014-2020, przyjętej przez Zarząd Województwa Lubelskiego uchwałą z dnia 18 marca 2014 r.

Cel badania:

Głównym celem ewaluacji ex-ante była ocena logiki interwencji przyjętej w ramach projektu programu operacyjnego. Ewaluacja ex-ante udzieliła odpowiedzi na pytania sformułowane w dwóch podstawowych obszarach badawczych:

1. ocena, czy planowane w ramach programu interwencje publiczne znalazły uzasadnienie społeczno-ekonomiczne,
2. ocena, czy realizacja tych interwencji przyczyni się do osiągnięcia pożądaných celów rozwojowych, zaspokojenia i rozwiązania zdiagnozowanych potrzeb oraz problemów społeczno-ekonomicznych.

Zastosowane metody i techniki badawcze:

- Analiza dokumentów (desk research),
- Badanie CAWI z potencjalnymi beneficjentami,
- Badanie CATI wśród potencjalnych wnioskodawców – przedsiębiorców,
- Warsztaty z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie RPO WL 2014-2020,
- Wywiady pogłębione (przedstawiciele instytucji pośredniczących w udzielaniu pozadotacyjnych form finansowania, eksperci dziedzinowi, przedstawiciele instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WL 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL 2007-2013, przedstawiciele instytucji związanych z wdrożeniem instrumentów zwrotnych, przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (dawne Ministerstwo Rozwoju Regionalnego),
- Badanie delfickie,
- Spotkanie z elementami FGI z ekspertami ds. Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko.

2. Informacje dotyczące działań podjętych w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego

W 2013 roku w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego podjęto następujące działania:

1. Organizacja dwóch posiedzeń Grupy Sterującej ewaluacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013.
2. Opracowanie projektu *Okresowego planu ewaluacji na rok 2014 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013*.
3. Współpraca z Krajową Jednostką Ewaluacji m.in. poprzez udział pracowników zajmujących się ewaluacją w pracach Grup Sterujących ewaluacją na poziomie NSRO oraz udział w warsztatach ewaluacyjnych organizowanych przez MIiR.
4. Współpraca i udział w projektowaniu i realizacji badań realizowanych w innych Departamentach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego (Departament Gospodarki i Innowacji, Departament Funduszu Społecznego).
5. Współpraca z zakresie ewaluacji z Departamentem Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego poprzez udział w pracach Regionalnej Grupy Sterującej Ewaluacją Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
6. Wymiana doświadczeń z innymi Jednostkami Ewaluacyjnymi (kontakty telefoniczne oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej).
7. Aktualizacja podstrony, na serwisie internetowym www.rpo.lubelskie.pl, poświęconej ewaluacji, na której zamieszczone są: *Plan ewaluacji RPO WL, Okresowe plany ewaluacji, Raporty wszystkich zrealizowanych ewaluacji oraz Informacje roczne*.

Załącznik nr 1**Tabela uwzględnienia wniosków i rekomendacji z raportu ex-ante w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020, kwiecień 2014**

Lp.	Wniosek wynikający z badania / nr strony w Raporcie	Rekomendacja	Propozycja sposobu realizacji rekomendacji	Adresat rekomendacji	Stan docelowy / oczekiwany efekt wdrożenia rekomendacji	Zakres i sposób uwzględnienia wniosków i rekomendacji
1.	W Tabeli 24 dokonano identyfikacji tematycznych warunków ex-ante dla programu. Nie wskazano jednak planowanej daty przyjęcia przez Zarząd Województwa nowej RSI. Wskazane daty uległy dezaktualizacji gdyż wskazują terminy realizacji „do końca 3 kwartału 2013 r.” W RPO opisano spełnienie ogólnych warunków ex-ante wyłącznie na poziomie krajowym. Brak jest samooceny spełnienia warunków ogólnych ex-ante i Tabeli 25.	Rekomenduje się dokonanie opisu spełnienia warunkowości ex-ante w suplemencie do programu.	W Tabeli 26 należy wprowadzić informację o etapie przygotowania prognozy OOS dla projektu RSI na lata 2014-2020. Rekomenduje się wprowadzenie terminu przyjęcia przez Zarząd Województwa RSI. Proponujemy dokonanie opisu spełnienia warunków ogólnych ex-ante w formie Tabeli 24 oraz ocena ich spełnienia, a następnie zgodnie z samooceną Tabeli 25.	IZ	SEKCJA 9. WARUNKOWOŚĆ EX ANTE zostanie przygotowana zgodnie z <i>Szablonem</i> ...	Uwaga uwzględniona. Przygotowany został załącznik 2 do RPO Ocena stanu spełnienia warunków wstępnych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 w którym wprowadzono wymagane zapisy.
2.	W opisie OP 1 nie opisano problemu Niska konkurencyjność przedsiębiorstw. Brak danych statystycznych opisujących problem. Wskaźnik rezultatu strategicznego nie odpowiada w pełni na wskaźnik z UP wskazujący na podział na sektor przedsiębiorstw i sektor rządowy. Tabela 3 i 5 nie jest dostosowana do aktualnego wzoru z Szablonu projektu programu gdzie wprowadzone są drobne zmiany co do tytułu tabel i liczby kolumn. W RPO wskazano, że tryb pozakonkursowy będzie realizowany dla PI 1.1 i PI 1.2. Uzasadnienie do opisu nie określa, jakie typy interwencji w ramach PI będą wybierane w trybie pozakonkursowym	Rekomenduje się uzupełnienie diagnozy OP 1 i zmianę w systemie wskaźników OP. Opis należy uzupełnić w zakresie uzasadnienia trybu pozakonkursowego dla OP 1. Należy poprawić nazwy Tabel 3 i 5 zgodnie z Szablonem programu i wprowadzić wskaźnik UP odpowiadający dla PI, data wartości docelowych powinna ulec zmianie z 2022 na 2023 rok.	Należy uzupełnić diagnozę o informacje z Diagnozy lubelskiego rynku innowacji oraz Analizy SWOT dla województwa lubelskiego, materiał roboczy na potrzeby przygotowania RPO WL na lata 2014-2020. Proponuje się dodanie wskaźnika produktu: (CI) Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje. Należy uzupełnić wskaźnik strategiczny dla PI 1.1. Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB: ogółem (a), sektora rządowego i szkolnictwa wyższego (b), sektora przedsiębiorstw (c).	IZ	SEKCJA 2. OPIS UKŁADU OSI PRIORYTETOWYCH, OP 1 zostanie przygotowana zgodnie z <i>Szablonem</i> ...	Rekomendacja uwzględniona. Opis OP1 został uzupełniony. Wskaźnik rezultatu strategicznego dostosowano do aktualnego Szablonu i projektu UP.

Załącznik nr 1 do dokumentu „Informacja dotycząca działań w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 zrealizowanych w roku 2013”.

3.	Wskaźnik produktu Liczba utworów z zasobów publicznych zdigitalizowanych i udostępnionych on-line [szt.] nie został wybrany do realizacji. Brak adekwatnego wskaźnika rezultatu strategicznego dla PI 2.3 odpowiadającego wskaźnikowi z UP: Odsetek osób korzystających z internetu w kontaktach z administracją publiczną.	Rekomenduje się uzupełnienie diagnozy OP 1 i zmianę w systemie wskaźników OP.	Należy uzupełnić diagnozę o dane z zaproponowanych źródeł (rozdz. 4.1). W ramach OP 2 realizowane będą działania mogące pozytywnie oddziaływać na wskaźnik z UP: Odsetek osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną. Brak jest jednak dostępnych wskaźników strategicznych na stronach instytucji statystycznych odpowiadający wprost na wskaźnik z UP. Proponuje się wprowadzenie wskaźnika rezultatu strategicznego dla PI 2.3. Odsetek przedsiębiorstw korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną (%), źródłem danych będzie GUS.	IZ	SEKCJA 2. OPIS UKŁADU OSI PRIORYTETOWYCH, OP 2 zostanie przygotowana zgodnie z Szablonem...	Rekomendacja uwzględniona. Zastosowano wskaźnik rezultatu strategicznego dla PI 2.3. Odsetek przedsiębiorstw korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną.
4.	W diagnozie dla OP 3 niewystarczająco opisano niektóre problemy (rozdz. 4.1).	Rekomenduje się uzupełnienie diagnozy OP 3 i zmianę w systemie wskaźników OP.	Należy uzupełnić diagnozę o dane z GUS, liczba zarejestrowanych i wyrejestrowanych firm. Rekomenduje się uzupełnienie opisu o dane z raportu Kierunki rozwoju przedsiębiorstw w województwie lubelskim, 2011 i Analizy SWOT dla województwa lubelskiego. W OP3 (PI 3.1-PI 3.4) rekomenduje się dodanie wskaźnika rezultatu strategicznego dla CT3 Stopa inwestycji w sektorze prywatnym (nakłady inwestycyjne w sektorze prywatnym jako % PKB). Wartość wskaźnika za 2011 r. według danych GUS wynosi 8,8%	IZ	SEKCJA 2. OPIS UKŁADU OSI PRIORYTETOWYCH, OP 3 zostanie przygotowana zgodnie z Szablonem...	Rekomendacja uwzględniona. Zgodnie z zaleceniami MiR w Szablonie Programu Operacyjnego 2014-2020 zastosowano wskaźnik przyjęty w UP: <i>Stopa inwestycji w sektorze prywatnym (nakłady brutto na środki trwałe w sektorze prywatnym jako % PKB)</i> . Wskaźnik ten jest zdezagregowany na poziom regionalny oraz dostępny ze źródeł statystyki publicznej oraz odpowiada na typy interwencji każdego z PI.
5.	W diagnozie dla OP 7 niewystarczająco opisano niektóre problemy (rozdz. 4.1). Wskaźnik rezultatu strategicznego dla PI 5.2 nie w pełni odpowiada na wskaźnik z UP: Pojemność obiektów małej retencji wodnej (dam ³). Wskaźnik produktu dla PI 5.2 nie spełnia tego wymagania. W ramach PI 6.1. należy dodać wskaźnik dotyczący zwiększenia efektywności modernizowanych zakładów. Brak wskaźnika produktu dla PI 6.4. W RPO wskazano, że tryb pozakonkursowy będzie	Rekomenduje się uzupełnienie diagnozy OP 7, zmianę w systemie wskaźników OP, wprowadzenie kategorii. Wprowadzenie uzasadnienia do trybu wyboru pozakonkursowego.	W diagnozie należy wskazać łączną Pojemność obiektów małej retencji wodnej w regionie. Należy uzupełnić opis osi i analizę SWOT o problem unieszkodliwiania azbestu wraz z wskazaniem interwencji odpowiadających na ten zdiagnozowany problem w ramach PI 6.1. W OP 7 wskaźnik rezultatu strategicznego dla PI 5.2: Zbiorniki wodne – pojemność całkowita (m ³) nie odpowiada wskaźnikowi z UP dla CT5: Pojemność obiektów małej retencji wodnej (dam ³). Proponuje się zastąpienie tego wskaźnika wskaźnikiem	IZ	SEKCJA 2. OPIS UKŁADU OSI PRIORYTETOWYCH, OP 7 zostanie przygotowana zgodnie z Szablonem...	Rekomendacja uwzględniona. Zmodyfikowano zakres opisu osi (obecnie Oś Priorytetowa 6 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów). Opis osi uwzględnia wymagane wskaźniki produktu i rezultatu strategicznego.

Załącznik nr 1 do dokumentu „Informacja dotycząca działań w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 zrealizowanych w roku 2013”.

<p>realizowany dla PI 6.1. Uzasadnienie do opisu nie określa, jakie typy interwencji w ramach PI będą wybierane w trybie pozakonkursowym.</p>		<p>Pojemność obiektów małej retencji wodnej (dam³).</p> <p>Z uwagi na konieczność pomiaru efektów inwestycji w ramach PI 6.1 należy dodać dane dotyczące wskaźnika odnoszącego się do zwiększenia efektywności modernizowanych zakładów, czyli Liczba rozbudowanych/zmodernizowanych zakładów zagospodarowania odpadów.</p> <p>Proponuje się pozostawienie wskaźnika rezultatu 6.1 Udział odpadów komunalnych zbieranych selektywnie w masie wszystkich zebranych odpadów komunalnych w skali kraju w ciągu roku (%). Według danych GUS, wartość bazowa dla 2011 roku wyniosła 9,3%. Proponuje się raportować wskaźnik z częstotliwością raz na rok.</p> <p>Uzasadnieniem zastosowania trybu pozakonkursowego będzie realizacja na poziomie regionalnym dyrektywy 2008/98/WE oraz wdrożenie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno - biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.</p>			
<p>6. W diagnozie dla OP 8 niewystarczająco opisano niektóre problemy (rozd. 4.1).</p>	<p>Rekomenduje się uzupełnienie diagnozy OP 8, zmianę w systemie wskaźników OP. Wprowadzenie uzasadnienia do trybu wyboru pozakonkursowego.</p>	<p>Należy uzupełnić diagnozę o dane statystyczne o potencjale obiektów kultury i zagrożeniu ich dekapitalizacją, diagnozę o wskazanie danych statystycznych obrazujących problem emisji zanieczyszczeń powietrza z różnych źródeł.</p> <p>Rekomenduje się wprowadzenie źródła danych dla wskaźnika produktu PI 6.5.: Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów (ha) i Nowa otwarta przestrzeń na obszarach miejskich (m³): „IZ/beneficjenci”.</p> <p>W sekcji 2.A.2.2 należy wprowadzić krótki opis zasad zapewniających wybór projektów. Należy wprowadzić opis potencjalnych preferencji wyboru projektów: projekty wzmacniające powiązania pomiędzy ponadlokalne w tym w ZIT; projekty przyczyniające się</p>	<p>IZ</p>	<p>SEKCJA 2. OPIS UKŁADU OSI PRIORYTETOWYCH, OP 8 zostanie przygotowana zgodnie z <i>Szablonem...</i></p>	<p>Rekomendacja uwzględniona.</p> <p>Zmodyfikowano opis zakresu osi (obecnie Oś Priorytetowa 7 Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego). Opis osi uwzględni wymagane wskaźniki produktu i rezultatu strategicznego.</p>

Załącznik nr 1 do dokumentu „Informacja dotycząca działań w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 zrealizowanych w roku 2013”.

			do powstawania miejsc pracy; projekty przyczyniające się do poprawy jakości edukacji kulturalnej. Rekomenduje się wprowadzenie preferencji projektów realizowanych zgodnych z wymogami dokumentów referencyjnych Najlepszych Dostępnych Technik (BAT).			
7.	W opisie OP 9 zidentyfikowane zostały istotne braki w diagnozie, w szczególności przy opisie problemu złego stanu sieci drogowej oraz niedostatecznych parametrów. Brakuje danych pokazujących stan sieci komunikacyjnej w regionie.	Rekomenduje się uzupełnienie diagnozy OP.	Sugeruje się wprowadzenie danych obrazujących zły stan sieci komunikacyjnej i na tej podstawie oprzeć uzasadnienie podjęcia interwencji w tym zakresie.	IZ	SEKCJA 2. OPIS UKŁADU OSI PRIORYTETOWYCH, OP 9 – uwzględnienie wniosków ewaluatora	Rekomendacja uwzględniona częściowo. Dodano dwa zdania na temat dwóch najważniejszych wskaźników: długości oraz gęstości dróg publicznych w województwie. W zdaniu drugim należy poprawić rok (z 1012) oraz dodać, że gęstość była niższa niż średnia krajowa. Można też dodać zdanie wprowadzające, że stan sieci dróg w regionie jest ogólnie słabszy niż w innych regionach (ewentualnie porównać do średniej dla regionów Polski Wschodniej).
8.	Opis OP 10 zawiera braki w części diagnostycznej. Projekt RPO odwołuje się do nielicznych danych, które w obszarze rynku pracy są łatwo dostępne. Brakuje danych pokazujących aktualne problemy na regionalnym rynku pracy, które uzupełniły by opisy.	Rekomenduje się uzupełnienie diagnozy o dane statystyczne odwołujące się do wskazanych problemów rynku pracy.	Sugeruje się wprowadzenie danych obrazujących niekorzystną sytuację lubelskiego rynku pracy i brak widocznej poprawy w ostatnich latach.	IZ	SEKCJA 2. OPIS UKŁADU OSI PRIORYTETOWYCH, OP 10 – uwzględnienie wniosków ewaluatora	Rekomendacja uwzględniona. Zgodnie w rekomendacją ewaluatora zmodyfikowano i znacznie rozbudowano opis Osi 9 (poprzednio 10), zaś w aneksie diagnostycznym dodano odpowiednie dane statystyczne.
9.	W diagnozie dla OP 12 niewystarczająco opisano niektóre problemy (rozdz. 4.1). Wskaźnik produktu dla PI 9.4. Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem nie obejmuje większości typów interwencji i grup docelowych objętych wsparciem pomocy społecznej: matki rodzin wielodzietnych, osoby obciążone opieką nad osobami zależnymi, młodzież, etc. Wskaźniki produktu PI 9.7. nie umożliwiają pomiaru efektywności kosztowej realizowanej interwencji.	Rekomenduje się uzupełnienie opisu statystycznego w oparciu o źródła wskazane w raporcie. Wprowadzenie komplementarnego wskaźnika produktu, w celu kompletności pomiaru efektów w brzmieniu: Liczba osób, które podjęły kształcenie, szkolenie lub poszukujących pracy po opuszczeniu programu jako podstawy. Odpowiada ona bowiem efektom	Uzupełnienie opisu powinno wskazywać na wskaźniki dyspersji w zakresie dostępu do usług, trendy społeczne dziedziczenia biedy, nasycenie (brak miejsc) w ośrodkach pieczy zastępczej, itp. Wprowadzenie wskaźnika jako wspólnego wskaźnika produktu - wskaźnika podstawy dla CT9. Wskaźnik „Liczba usług społecznych zrealizowanych w programie na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym” stanowić on będzie uzupełniający miernik do zaproponowanej palety wskaźników produktu, umożliwiając w ten sposób pomiar efektu interwencji również w ujęciu kosztowym.	IZ	SEKCJA 2. OPIS UKŁADU OSI PRIORYTETOWYCH, OP 12 uwzględnienie wniosków ewaluatora	Rekomendacja została uwzględniona. Włączono specyficzny wskaźnik rezultatu mierzący efekty interwencji w stosunku do wszystkich grup docelowych (zbiorczo) „Liczba osób w niekorzystnej sytuacji społecznej poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu”. Zastosowano także miernik umożliwiający pomiar efektywności kosztowej oraz trwałości interwencji „Liczba usług społecznych lub zdrowotnych zrealizowanych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem

Załącznik nr 1 do dokumentu „Informacja dotycząca działań w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 zrealizowanych w roku 2013”.

		aktywizacji społecznej ku poprawie zatrudnialności.				społecznym po opuszczeniu programu”. Do diagnozy zjawiska wprowadzono zapisy umożliwiające różnicowanie zakresu potrzeb na etapie wnioskowania (wskazano kierunek oceny)
10.	W opisie OP 13 brak danych statystycznych w obszarze niskiej dostępności i upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Jedynie zasygnalizowano problem, który wydaje się kluczowy dla regionu. Podobna sytuacja występuje przy diagnozie problemu dysproporcji w jakości usług edukacyjnych.	Rekomenduje się uzupełnienie diagnozy o dane statystyczne odwołujące się do wskazanych problemów edukacji.	Sugeruje się wprowadzenie danych obrazujących niekorzystną sytuację w obszarze upowszechnienia edukacji przedszkolnej oraz w kwestii widocznych dysproporcji w jakości usług edukacyjnych.	IZ	SEKCJA 2. OPIS UKŁADU OSI PRIORYTETOWYCH, OP 13 – uwzględnienie wniosków ewaluatora	Rekomendacja uwzględniona. Zgodnie w rekomendacją ewaluatora zmodyfikowano opis OP12 (wcześniej OP13), zaś w aneksie diagnostycznym dodano odpowiednie dane statystyczne.
11.	W diagnozie dla OP 14 niewystarczająco opisano niektóre problemy (rozdz. 4.1).	Rekomenduje się uzupełnienie opisu statystycznego w oparciu o źródła wskazane w raporcie	Uzupełnienie opisu powinno wskazywać na wskaźniki dyspersji w zakresie dostępu do usług, oraz wskaźniki koncentracji biedy przy nasyceniu podaży instytucji społecznych i zdrowotnych, itp.	IZ	SEKCJA 2. OPIS UKŁADU OSI PRIORYTETOWYCH, OP 14 zostanie przygotowana zgodnie z Szablonem...	Rekomendacja uwzględniona częściowo. Wskazano na czynniki różnicujące obszary wymagające rewitalizacji, wzmocnienia infrastruktury publicznej, itp., bez wskazania konkretnych obszarów. Podkreślono dyspersję dostępu do usług na linii miast-wieś.
12.	W opisie OP 15 nie zostały opisane problemy, na które może oddziaływać PT. W systemie wskaźników PT brak jest zalecanych wskaźników produktu EFS dla PT.	Rekomenduje się uzupełnienie Sekcji w zakresie problemów, na które może oddziaływać PT. Należy uzupełnić system wskaźników OP.	Rekomenduje się uzupełnienie diagnozy o opis problemów związanych z zapewnieniem prawidłowej realizacji Programu, na które może oddziaływać PT. Zaleca się uzupełnienie OP 15 o wskaźniki produktu EFS dla PT i wprowadzenie do tabeli wskaźników produktu w pozycji wartość docelowa wyrazów: „nie dotyczy”. Należy uzgodnić z MRR zasadność odstąpienia od wprowadzenia do programu opisu diagnozy i Analizy SWOT problemów odnoszących się do PT.	IZ	SEKCJA 2. OPIS UKŁADU OSI PRIORYTETOWYCH, OP 15 zostanie przygotowana zgodnie z Szablonem...	Rekomendacja uwzględniona. Zmodyfikowano opis osi (obecnie Oś 14 Pomoc techniczna). Opis zgodny z nowym Szablonem projektu programu operacyjnego, luty 2014.
13.	Nie zastosowano wyczerpującego opisu statystycznego dotyczącego sytuacji grup dyskryminowanych oraz sytuacji kobiet i mężczyzn we wszystkich potencjalnych obszarach	Rekomenduje się uzupełnienie opisu w diagnozie w podziale na kobiety mężczyzn oraz osoby po 50 roku życia.	Wskazanie na różnice w dostępie oraz nierówne potrzeby i nierówny dostęp do zasobów w poszczególnych obszarach tematycznych objętych zasadą równości.	IZ	Weryfikacja Rozdziału 11 Zasady horyzontalne	Rekomendacja uwzględniona. Uzupełniono opis w RPO.
14.	Nie przedstawiono enumeracji obszarów interwencji podlegających zasadzie	Zaleca się uzupełnienie opisu sposobu wdrażania	Zestawienie tabelaryczne wraz z proponowanym udziałem finansowym poszczególnych PI dedykowanych	IZ	Weryfikacja Rozdziału 11 Zasady horyzontalne”	Rekomendacja uwzględniona. W kolejnej wersji RPO wskazano, że zrównoważony rozwój jest kwestią

Załącznik nr 1 do dokumentu „Informacja dotycząca działań w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 zrealizowanych w roku 2013”.

	zrównoważonego rozwoju.	zasady poprzez wskazanie konkretnych PI w ramach których zasada będzie realizowana. Zaleca się również zestawienie informacji finansowych dotyczących udziału alokacji przeznaczonej na realizację enumerowanych PI, realizujących w sposób pozytywny bądź neutralny cele zasady zrównoważonego rozwoju w ogóle alokacji Programu.	zasadzie zrównoważonego rozwoju			pierwszorzędnej wagi dla Instytucji Zarządzającej RPO. Zagadnienia zrównoważonego rozwoju będą uwzględniane i monitorowane na każdym etapie cyklu opracowania i realizacji projektu, począwszy od przygotowania wniosku, poprzez procesy oceny i realizacji projektu. Kwestie szczegółowe odnoszące się do ww. elementów zostaną szczegółowo opisane na kolejnym etapie przygotowywania dokumentów związanych z wdrażaniem programu (szczegółowego opisu osi priorytetowych, kryteriów wyboru i wytycznych).
15.	Sposób uwzględnienia zasad horyzontalnych w procesie monitorowania i ewaluacji programu należy uznać za niewystarczający.	Zaleca się uzupełnienie zapisów o opis sposobu uwzględniania polityk horyzontalnych w planie ewaluacji oraz uszczelnienie mechanizmów monitorowania i kontroli	Zaleca się wprowadzenie do systemu kontroli projektu odpowiednich procedur sprawdzających zgodność z zasadami horyzontalnymi.	IZ	Weryfikacja Rozdziału 11 Zasady horyzontalne	Rekomendacja uwzględniona częściowo. Nie wprowadzono zapisów dotyczących włączenia realizacji zasad horyzontalnych w proces ewaluacji, ani o sposobie uwzględniania wniosków z ewaluacji. Zaznaczono jednak iż realizacja zasady będzie monitorowana na podstawie wskaźników.
16.	W opisach wszystkich OP nie wprowadzono celów pośrednich (2018) i celów końcowych (2023) na potrzeby ram wykonania (Sekcja 2.A.4). Nie dokonano wyboru wskaźników kamieni milowych dla osi EFRR.	Rekomenduje się uzupełnienie Sekcji o wskaźniki kamieni milowych.	W Sekcji 2.A.4. dla OP należy wskazać wskaźniki i określić cele pośrednie (2018) i cele końcowych (2023). Należy wprowadzić kwotę rezerwy wykonania, która zostanie ostatecznie alokowana w 2019 r.	IZ	SEKCJA 2. OPIS UKŁADU OSI PRIORYTETOWYCH, OP zostanie przygotowana zgodnie z Szablonem...	Rekomendacja uwzględniona. Sekcje 2.A.4 zgodne z art. 87 (2) (b) (v) – Ramy wykonania zostały uzupełnione.
17.	W opisach OP brak informacji o wartościach docelowych wskaźników oraz niekiedy o źródle danych, jednak z adnotacją, że zostanie to uzupełnione w dalszym etapie prac.	Rekomenduje się uzupełnienie systemu wskaźników OP.	Zaleca się określenie wartości docelowych wskaźników, źródeł danych oraz przypomina się o konieczności uzupełnienia na etapie Uszczegółowienia Programu o wskaźniki rezultatu bezpośredniego.	IZ	SEKCJA 2. OPIS UKŁADU OSI PRIORYTETOWYCH, OP zostanie przygotowana zgodnie z Szablonem...	Rekomendacja uwzględniona. Wartości docelowe zostały wpisane do projektu RPO, wskazano źródła danych.
18.	Przy podziale alokacji nie uwzględniono w pełni zasad koncentracji tematycznej (<i>ring-</i>	Rekomenduje się zmianę w podziale alokacji.	Zaleca się przesunięcie alokacji, w szczególności w celu zwiększenia środków na CT1, CT2, CT3 i CT4.	IZ	Zmiana zapisów Podrozdziału 1.2 Rozkład środków finansowych.	Rekomendacja uwzględniona. Rekomendacja w odniesieniu do zapisów Umowy Partnerstwa z dn.

Załącznik nr 1 do dokumentu „Informacja dotycząca działań w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 zrealizowanych w roku 2013”.

	<i>fencing</i>).					8.01.2014. Łączna alokacja CT1, CT2, CT3 oraz CT4 stanowi 50% (czyli minimalny wymagany poziom) łącznej alokacji EFRR; Alokacja CT4 stanowi 24,63% łącznej alokacji EFRR; Alokacja na CT 9 stanowi ponad 20% łącznej alokacji EFS; Alokacja na pomoc techniczną wynosi poniżej 3,5% łącznej alokacji EFS 3,12%). Łączna alokacja na 5 największych PI EFS wynosi ponad 60% łącznej alokacji EFS.
19.	W opisach poszczególnych OP uzupełnienia wymaga obszar możliwego wdrożenia instrumentów finansowych dla realizacji celów Programu.	Rekomenduje się wprowadzenie zapisów zgodnych z wnioskami z ewaluacji ex-ante.	Wnioski z ewaluacji ex-ante powinny posłużyć jako wyjściowe szacunki do określenia, jakie środki należy przeznaczyć na instrumenty zwrotne, a jakie na dotacje.	IZ	Uzupełnienie sekcji 2.A.2.3 w poszczególnych OP.	Rekomendacja uwzględniona. Sekcja 2.A.2.3 dotycząca możliwego zastosowania instrumentów finansowych została uzupełniona.
20.	Sposób uwzględnienia podejścia zintegrowanego terytorialnie jest niepełny.	Rekomenduje się zmiany w podejściu do inwestycji terytorialnych i zmianę dotyczącą ZIT.	Sugeruje się ponowne rozpatrzenie planów inwestycyjnych miasta Lublina, a także inwestycji subregionalnych. Warto wykorzystać możliwość ZIT dla Lublina, jednak podejście to musi być zgodne z wytycznymi krajowymi i unijnymi w tym zakresie.	IZ	Przeformułowania i uzupełnienie SEKCJI 4. ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE	Rekomendacja uwzględniona. Rozdział 4 dotyczący ZIT został istotnie uzupełniony i zmodyfikowany.
21.	W Sekcji 1. w niewystarczający sposób opisano spójność RPO z najważniejszymi dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym i unijnym.	Rekomenduje się wprowadzenie zmian w celu zapewnienia spójności RPO ze wskazanymi dokumentami strategicznymi.	Uzupełnienia w tabeli nr 1 dotyczącej spójności podejmowanych celów RPO. Uzupełnienie opisu zgodnie ze szczegółowymi propozycjami ewaluatora dotyczącymi poszczególnych dokumentów strategicznych.	IZ	Uzupełnienie SEKCJI 1. WKŁAD PROGRAMU W REALIZACJĘ STRATEGII EUROPA 2020 ORAZ W OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZO-SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ	Rekomendacja uwzględniona. Spójność z dokumentami zewnętrznymi została wykazana w tabeli „Spójność RPO WL 2014-2020 ze Strategią UE 2020, WRS oraz UP”, zaś komplementarność z dokumentami krajowymi w tabeli na ss. 12-23.
22.	Brak Sekcji 7.1 Identyfikacja instytucji zaangażowanych w realizację programu, brak opisu systemu monitorowania i sprawozdawczości, ewaluacji, systemu informatycznego i systemu kontroli, systemu informacji i promocji.	Należy uzupełnić opis Sekcji 7.1.	Uzupełnienie Sekcji 7.1 o wykaz IZ, IC, IA, IP oraz dane kontaktowe. W przypadku, gdy IZ przewiduje delegację zadań do IP, a IP do IW należy opisać zakres zadań delegowanych tym instytucjom. Wprowadzenie opisu potencjału kadrowego i organizacyjnego JE wyodrębnionej na poziomie regionu. Opis metod generowania danych, sposobów służące zapewnieniu wysokiej jakości pozyskiwanych danych czy spójność zaplanowanych narzędzi pozyskania i przechowywania danych.	IZ	SEKCJA 7.1. zostanie przygotowana zgodnie z Szablonem...	Rekomendacja uwzględniona. Projekt RPO został uzupełniony o Sekcję 7.1 zgodnie z art. 87 (5) (a) oraz (b) Rozporządzenia Ogólnego.
23.	Analiza działań ukierunkowanych na ograniczanie obciążeń	Należy uzupełnić	Opisanie głównych elementów zarządzania kadrami, które usprawnią	IZ	Kompletne ujęcie problematyki obciążeń	Rekomendacja uwzględniona.

Załącznik nr 1 do dokumentu „Informacja dotycząca działań w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 zrealizowanych w roku 2013”.

<p>administracyjnych dla beneficjentów powinna zostać ujęta również w odniesieniu do działań wewnętrznych instytucji.</p>	<p>rozdział 10.</p>	<p>proces realizacji Programu. Opisanie działań, jakie instytucje systemu wdrażania nowego RPO będą kierować do swoich pracowników.</p>	<p>administracyjnych dla beneficjentów.</p>	<p>ROZDZIAŁ 10. ZMNIEJSZENIE OBCIĄŻEŃ ADMINISTRACYJNYCH DLA BENEFICJENTÓW opisuje m.in. wykorzystanie mechanizmów i doświadczeń wypracowanych w perspektywie 2007-2013, bazowanie na istniejących strukturach związanych z wdrażaniem funduszy europejskich oraz wykorzystanie technik informacyjno – komunikacyjnych w relacjach pomiędzy instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie oraz wewnątrz instytucji.</p>
---	---------------------	---	---	---